

.....
การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Development for Competency of First Year Teacher Students Professional,
Nakhon Pathom Rajabhat University

Received: April 8, 2022
Revised: May 6, 2022
Accepted: June 2, 2022

ดวงใจ ชนะสิทธิ์*
Duangjai Chanasid
อรพรรณ ตูจินดา*
Oraphan Toujinda

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย สมรรถนะ 10 ประการคือ 1) รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู 2) มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน 3) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ 4) ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน 5) ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 6) สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ 7) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และวิชาชีพครู 8) ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ 9) อดทน ขยันหมั่นเพียร ฝ่าฟันอุปสรรคปัญหา และ 10) ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 พบว่า ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นอกเหนือจากการเรียนและทำกิจกรรมในรายวิชาแล้ว ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิต และมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมรรถนะ ดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมร่วมกัน 3) การให้คำปรึกษาแนะนำ 4) การกำกับติดตาม 5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียนสะท้อนกลับ และ 6) การมอบหมายงาน

คำสำคัญ : การพัฒนาสมรรถนะ/ นักศึกษาวิชาชีพครู

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author E-mail Address: aod932@yahoo.com

Abstract

The objective of this study were ; 1) Development for competency of first year teacher students professional, Nakhon Pathom Rajabhat University. 2) Study guidelines for developing the competency of first year teacher students professional, Nakhon Pathom Rajabhat University. The sample group used in the research was the first year students, Bachelor of Education Program, Academic Year 2021. Number of people 265, The tools used in the research were quizzes an questionnaires. The statistics used in the research were percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research were as follows : It consists of 10 competencies :
1) Knowledge of school context and teacher duties 2) Interacting with teachers, parents, community. 3) Able to plan learning activities. 4) Work in teams and solve problems in work practice. 5) Use technology for basic education. 6) Communicate in languages. 7) Have the right attitude towards the country and the teaching profession. 8) Help school work without request. 9) Patience, diligence relieving problems; and 10) Applying media to improve learning.
2) Guidelines for developing the competency of 1st year teaching professional students : found that in addition to studying and doing activities in the course ; Teacher Vocational Training Center, Faculty of Education, Co-production Faculty and Universities should promote and support the following competencies : 1) Workshop 2) Organized joint activities 3) Consulting 4) Supervising and monitoring 5) Organizing learning exchange forums reflection transcripts; and 6) assignments.

Keywords : Competency Development/ Teacher Professional Students

บทนำ

จากสองทศวรรษหลังการปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ.2542 สังคมไทยเห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยตกอยู่ในภาวะวิกฤติของปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน และฝังลึกในระบบที่ยากต่อการแก้ไข และมีความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษามาก สถานศึกษาชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษามีจำนวนไม่มากนัก ส่งผลให้สมรรถนะขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับภูมิภาคเดียวกัน ในส่วนของระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไม่สามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะ สมรรถนะตอบสนองความต้องการของภาคการจ้างงานได้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2020: 2) นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้วิจัยพบว่าจากสภาวะการณ์การผลิตบัณฑิตครูในปัจจุบันบัณฑิตครูยังไม่มีความสามารถโดดเด่นหรือความถนัดที่ลึกซึ้งและแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอนและสนใจในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง บัณฑิตครูบางสาขามีเกินความต้องการและบางสาขาก็ตกต่ำ นอกจากนั้นบัณฑิตครู

.....

ยังไม่สามารถจูงใจผู้เรียนหรือสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้ การบริหารจัดการในชั้นเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ และยังไม่สามารถแสดงสมรรถนะที่สำคัญของการเป็นครูได้อย่างชัดเจน ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุสืบเนื่องมาตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลากรเข้าเรียนครูที่เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ หลักสูตรการผลิตเน้นรายวิชามากกว่าเน้นการสร้างสมรรถนะหลักของครูโดยมีรายวิชาอยู่ยอจำนวนมากเน้นทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติส่งผลให้บัณฑิตครูไม่บรรลุสมรรถนะหลักของการเป็นครู

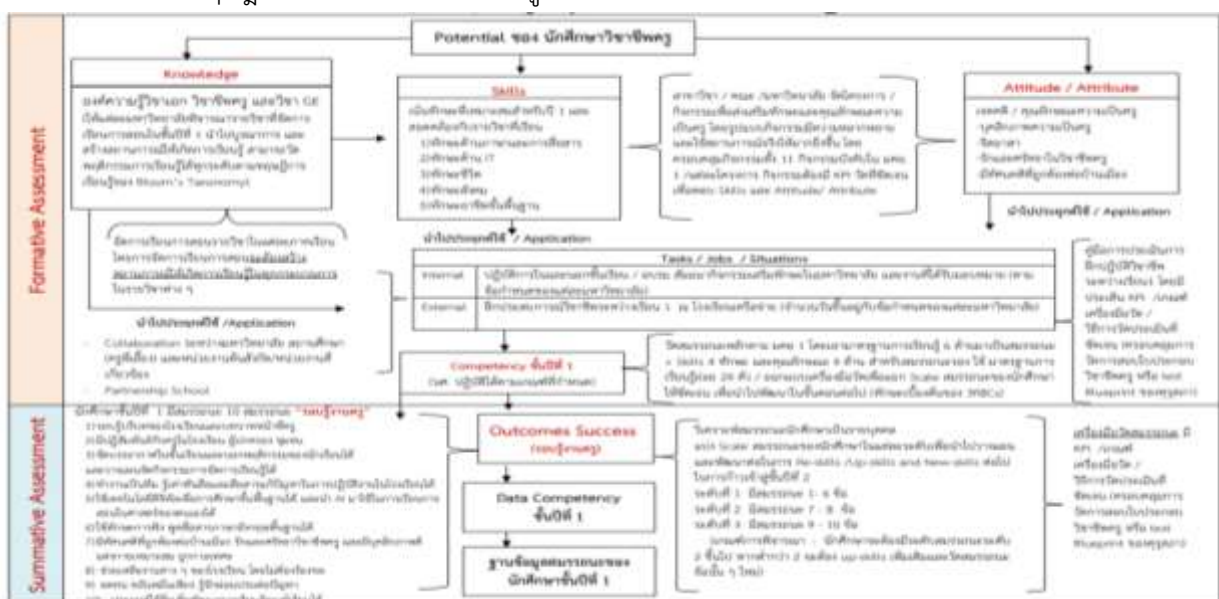
จากสภาพปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ได้มีการปรับให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะแล้วตั้งแต่ปลายปี 2560 และเริ่มใช้จริงกับนักศึกษาครูในปีการศึกษา 2562 และเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจึงได้นำหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมไปปรับปรุงเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น มาตรฐานวิชาชีพครูที่ปรับใหม่ พ.ศ.2563 มาตรฐานวิชาชีพฐานสมรรถนะของคุรุสภา 2561 สมรรถนะครูของกระทรวงศึกษาธิการ มคอ.1 ของคุรุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ และพระบรมราโชบาย 4 ประการ โดยนำมาหลอมรวมปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีนโยบายในการยกระดับมาตรฐานและสมรรถนะบัณฑิตครูโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกสาขาจัดการจัดการเรียนการสอนเน้นบัณฑิตนักปฏิบัติ ในขณะเดียวกันการบ่มเพาะในการผลิตและพัฒนาครูได้พัฒนารูปแบบการผลิตที่เป็นต้นแบบการพัฒนาครูรายชั้นปี โดยชั้นปีที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 805 คน จำนวน 16 สาขาวิชา และครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 790 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 265 คน จากนักศึกษา 16 สาขาวิชา และครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 265 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Moran, 1970) อ้างถึงในสุวิมล ติรกานันท์ (Tirakanan, 2008: 179) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนตามสาขาวิชา (Proportional Stratified Random Sampling) และนำมาเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์เพื่อให้กระจายไปยังสาขาทั้ง 16 สาขา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ สาขาวิชา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ 1) รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู 2) มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน 3) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ 4) ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน 5) ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 6) สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ 7) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและวิชาชีพครู 8) ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ 9) อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่านอุปสรรคปัญหา และ 10) ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaires) ใช้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะรายชั้นปี เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อกระทงคำถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1970 : 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551:156) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93

2) แบบทดสอบ ใช้ทดสอบสมรรถนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ด้านภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อกระทงคำถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1970 : 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551:156) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามที่เก็บจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเครื่องมือ และเก็บข้อมูลจากครูพี่เลี้ยง ได้เครื่องมือที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 265 ชุด

(1 ชุด มี 2 ฉบับ คือฉบับของนักศึกษาและฉบับของครูพี่เลี้ยง) คิดเป็นร้อยละ 100 โดยช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลา 1 ภาคการศึกษา รวมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในขณะที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียนในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลที่เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยการทดสอบค่าที (Dependent Sample t-test)

ผลการวิจัย

- 1) พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (n = 265)

ที่	สมรรถนะชั้นปีที่ 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู	4.30	0.654	มาก	6
2	มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน	4.07	0.717	มาก	9
3	วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้	4.12	0.677	มาก	7
4	ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.48	0.744	มาก	4
5	ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้	4.11	0.869	มาก	8
6	สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้	3.98	0.974	มาก	10
7	มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและวิชาชีพครู	4.43	0.814	มาก	5
8	ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ	4.58	0.871	มากที่สุด	1
9	อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่อนปรนต่อปัญหา	4.54	0.771	มากที่สุด	2
10	ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.53	0.712	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย		4.31	0.870	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตามความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงพบว่าสมรรถนะภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.870) เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับพบว่า สมรรถนะด้านการช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.871) รองลงมาคือ อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่อนปรนต่อปัญหา ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.771) และ ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X} =$

.....
4.53, S.D. = 0.712) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่น้อยที่สุดคือ สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ ($\bar{X}$ = 3.98 , S.D. = 0.974)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะ

(n = 265)

ที่	สมรรถนะชั้นปีที่ 1	คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
1	รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู	ก่อน	13.05	2.286	86.516*	264	.000
		หลัง	27.88	1.612			
2	มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน	ก่อน	13.25	2.280	81.221*	264	.000
		หลัง	25.49	1.188			
3	วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้	ก่อน	13.27	2.286	82.551*	264	.000
		หลัง	27.57	1.504			
4	ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	ก่อน	12.92	2.311	71.803*	264	.000
		หลัง	25.98	1.633			
5	ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้	ก่อน	13.16	2.374	77.537*	264	.000
		หลัง	26.08	1.631			
6	สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้	ก่อน	13.12	2.312	58.351*	264	.000
		หลัง	23.51	1.721			
7	มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและวิชาชีพครู	ก่อน	13.30	2.349	82.581*	264	.000
		หลัง	27.87	1.602			
8	ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ	ก่อน	13.11	2.332	74.826*	264	.000
		หลัง	25.48	1.294			
9	อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่อนปรนต่อปัญหา	ก่อน	13.01	2.357	84.116*	264	.000
		หลัง	27.46	1.562			
10	ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	ก่อน	26.07	2.357	67.360	264	.000
		หลัง	12.96	1.716			
รวมเฉลี่ย		ก่อน	26.34	0.428	233.318*	264	.000
		หลัง	13.09	0.804			

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะพบว่าภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาสมรรถนะรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนและการทำกิจกรรมในรายวิชาแล้ว ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิตซึ่งประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และระดับมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมรรถนะเพิ่มเติมดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสมรรถนะ ทั้ง 10 สมรรถนะตลอดระยะเวลา 1 ปี 2) จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสาขาวิชาเพื่อพัฒนาสมรรถนะที่มีอยู่แล้วให้มีเพิ่มขึ้น รวมไปถึงสาขาวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาชีพครู 3) การให้คำปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม โดยนักศึกษาสามารถปรึกษา รายละเอียดต่าง ๆ ได้จากศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) ในการจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะทุก ๆ ด้านควรมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์พัฒนาการของแต่ละสมรรถนะ 5) ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนสะท้อนกลับถึงมั่นใจว่าศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีการดำเนินการอยู่แล้วก็ตาม แต่ควรเพิ่มความถี่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การมอบหมายงานในแต่ละครั้งควรเชื่อมโยงหลาย ๆ สมรรถนะในงานชิ้นเดียว แต่ไม่ควรแยกงานตามสมรรถนะ ด้วยจะทำให้มีภาระงานเพิ่มขึ้นและกระทบกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย สมรรถนะ 10 ประการคือ 1) รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู 2) มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน 3) วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ 4) ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน 5) ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 6) สื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ 7) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและวิชาชีพครู 8) ช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขอ 9) อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่อนปรนต่อปัญหา และ 10) ประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 พบว่า ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นอกเหนือจากการเรียนและทำกิจกรรมในรายวิชาแล้ว ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิต และมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมรรถนะดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมร่วมกัน 3) การให้คำปรึกษาแนะนำ 4) การกำกับติดตาม 5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียนสะท้อนกลับ และ 6) การมอบหมายงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1) พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.1) ระดับสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตามความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงพบว่าสมรรถนะภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า สมรรถนะด้านการช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยไม่ต้องร้องขออยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ อดทน ขยันหมั่นเพียร ผ่อนปรนต่อปัญหา และประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหาในการ

.....

ปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและวิชาชีพครู รอบรู้บริบทของโรงเรียนและหน้าที่ครู วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะอาจเกิดผลมาจากนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นวิชาชีพครูหรือสาขาอื่น เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบัณฑิตนักปฏิบัติทั้งในระดับสาขาวิชา ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมียุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ในการส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตและพัฒนาครู ซึ่งให้มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะนักศึกษาทุกรายชั้นปี โดยอิงฐานสมรรถนะตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับการจัดการเรียนการสอน และระดับการวัดและประเมินผล ส่งผลให้การขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับผู้บริหารให้ความสนใจ กำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ศรัทธัน และคณะ (Kotcharat, et al., 2018: 347) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพันธ์วิทย์ ไวยุรูป และสุธีรา ทรัพย์เจริญ (Waiyaroop and Sapcharoen, 2020: 235) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ความสามารถประยุกต์ออกแบบการใช้สื่อและการจัดกิจกรรมผ่านกระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปริญญ์ พรหมณี (Prammanee, 2020: 84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้อยู่ในระดับมากและยังเป็นสมรรถนะที่อยู่อันดับสุดท้าย สาเหตุอาจเนื่องมาจากภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออก ประกอบกับพื้นฐานการเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับการบ่มเพาะมาแตกต่างกัน ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจึงมีความตระหนักดีในเรื่องนี้ และได้มีนโยบายให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งในการเรียนการสอนโดยเพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานให้นักศึกษาได้เรียนอีก 3 รายวิชา โดยไม่นับหน่วยกิต ซึ่งนักศึกษาจะได้เรียนภาษาอังกฤษในทุกภาคเรียน และมีการสอนเสริมและจัดกิจกรรมค่ายต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสกับการใช้ภาษาโดยตรง จึงส่งผลให้สมรรถนะทางด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาสูงขึ้นก่อนเข้าเรียน

1.2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบสมรรถนะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะพบว่าภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาสมรรถนะรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลวิจัยดังกล่าวจะเกิดมาจากนโยบายการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาครูทั้งจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และยุทธศาสตร์กลางของมหาวิทยาลัย ราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ในการขับเคลื่อนให้นักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ซึ่งเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมี

.....

กระบวนการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะที่ชัดเจน และมีการวัดและประเมินฐานสมรรถนะตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพันธุ์ วิไลรูป และสุธิรา ทรัพย์เจริญ (Waiyarop and Sapcharoen, 2020: 235) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาครูมีสมรรถนะสูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยหลังการทดลองมีค่าระดับสมรรถนะสูงมาก โดยพบว่าการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ความสามารถประยุกต์ออกแบบการใช้สื่อมีสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับเรวณี ชัยเชาวรัตน์ (Chaichowarat, 2017: 143) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่าหลังเข้าร่วมการเป็นสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนักศึกษาสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้ดีขึ้น

2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่านอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนและการทำกิจกรรมในรายวิชาแล้ว ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิตซึ่งประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และระดับมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมรรถนะเพิ่มเติมดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสมรรถนะทั้ง 10 สมรรถนะตลอดระยะเวลา 1 ปี 2) จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสาขาวิชาเพื่อพัฒนาสมรรถนะที่มีอยู่แล้วให้มีเพิ่มขึ้น รวมไปถึงสาขาวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาชีพครู 3) การให้คำปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม โดยนักศึกษาสามารถปรึกษารายละเอียดต่าง ๆ ได้จากศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) ในการจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะทุกๆ ด้านควรมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์พัฒนาการของแต่ละสมรรถนะ 5) ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนสะท้อนกลับถึงมั่นใจว่าศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีการดำเนินการอยู่แล้วก็ตาม แต่ควรเพิ่มความถี่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) การมอบหมายงานในแต่ละครั้งควรเชื่อมโยงหลาย ๆ สมรรถนะในงานชิ้นเดียว แต่ไม่ควรแยกงานตามสมรรถนะ ด้วยจะทำให้มีภาระงานเพิ่มขึ้นและกระทบกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้จากแนวทางการพัฒนาสมรรถนะข้างต้น อาจเกิดจากหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่ทุกมหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร ประกอบกับการกำกับติดตามขององค์กรวิชาชีพ และระเบียบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1) ที่กำหนดกิจกรรมเสริมความเป็นครูให้กับนักศึกษา และมาตรฐานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมไปถึงพระบรมราโชบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจึงออกแบบโมเดลการผลิตและพัฒนาครูโดยออกแบบกิจกรรมรายชั้นปี เริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เพื่อบ่มเพาะนักศึกษาให้รอบรู้บริบทความเป็นครู

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานได้อยู่ในระดับน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสมรรถนะอื่น ๆ ดังนั้นสาขาวิชา ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ คณะร่วมผลิต และมหาวิทยาลัย อาจจะต้องมี

.....
นโยบายเพื่อเสริมทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น อาจจะปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2) การมีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีระดับที่น้อยเช่นกันเมื่อเทียบกับสมรรถนะด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งจะเข้ามาศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย กิจกรรมที่จะจัดส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมสานสัมพันธ์ในสาขาวิชา คณะและมหาวิทยาลัย ประกอบกับรายวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนมีการบ่มเพาะจำนวน 15 วันทำการที่สถานศึกษา ดังนั้น เพื่อเสริมกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง และชุมชนให้มากยิ่งขึ้น สาขาวิชาอาจจะมอบหมายกิจกรรมในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือคณะอาจจะจัดกิจกรรมเสริมให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่ในสถานศึกษา หรือชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น

References

- Chaichowarat, R. (2017). “Competency in Designing the Instruction of Student Teachers Who Become Professional Learning Community (PLC) Members”. **Education Journal** 45(4): 143-164. (in Thai)
- Kotcharat, J., et al. (2018). “Teacher Professional Competency of Graduate Diploma in Teaching Profession Program Hatyai University”. **The 9th Hatyai National and International Conference** 9: 347–358. (in Thai)
- Office of the Education Council. (2020). **Topical Report 11 : Transforming Education with Systems Digital**. [Online]. Retrieved September 20, 2021, from <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1745>.
- Prammanee, R. (2020). “The Development of Learning Management Competency for Student Teachers of Rajamangala University of Technology Thanyaburi”. **Journal for Research and Innovation Institute of Vocational Education Bangkok** 11(9): 84 – 102. (in Thai)
- Tirakanan, S. (2008). **Creation of Tools to Measure Variables in Social Science Research Guidelines for Practice**. Bangkok : Chulalongkorn University. (in Thai)
- Waiyaroop, S., and Sapcharoen, S. (2020). “Competency Development of Student Teachers Major in Early Childhood Educations Program of Suan Sunandha Rajabhat University by Using Group Process – based Instruction”. **The 13th National Graduate Research Conference Presentation Udon Thani Rajabhat University** 13: 253 – 264. (in Thai)